

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Debrecenben, a 2011. február 9-én megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

végzést:

A halálos közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2010. november 25-én kihirdetett 3.Bf.366/2010/8. számú ítéletét a fellebbezéssel érintett I.r. vádlott tekintetében helybenhagyja.

Az I.r. vádlottal szemben kiszabott közúti járművezetéstől eltiltás tartamába beszámítja a másodfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig eltelt időt.

Indokolás:

Az első fokon eljáró **Nyíregyházi Városi Bíróság** a 2010. április 1-jén kihirdetett 36.B.164/2010/7. számú ítéletében I.r. vádlottat a Btk.187.§ (1) bekezdése és a (2) bekezdés b) pontja szerinti közúti baleset okozásának vétsége miatt emelt vád alól felmentette. II.r. vádlottat a fenti minősítés szerinti közúti baleset okozásának vétsége miatt 1 év 6 hónap fogházra és 2 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. Az elsőfokú bíróság az alábbi tényállást állapította meg.

I.r. vádlott büntetlen előéletű, nőtlen, gyermektelen magyar állampolgár. Autószerelő szakképzettségű. Munkanélküli, havi 28.000 Ft szociális járadékból tesz szert jövedelemre. Fele részben tulajdonosa egy családi háznak. „A” és „B” kategóriás vezetői engedéllyel rendelkezik, a vádbeli esetig mintegy 300.000 kilométert vezetett.

II.r. vádlott szintén büntetlen, nőtlen, gyermektelen magyar állampolgár. Gépésztechnikus szakképzettségű, vagyonőr foglalkozású, havi 89.000 Ft a jövedelme. Egy lakás a vagyona. 2008-tól rendelkezik „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel, mellyel 20-22 ezer kilométert vezetett.

I.r. vádlott 2009. augusztus 22-én 10 óra 10 perc körül, derült, napos, száraz időben, nappali, természetes fényviszonyok között község lakott területén, lakása, számú ingatlan

előtt, a 2 méter szélességű útpadkán várakozott az általa vezetett forgalmi rendszámú személygépkocsival, a jármű elejével község irányába.

Ugyanebben az időben közlekedett I.r. vádlott mögött felől II.r. vádlott a személygépkocsijával 83-87 km/h sebességgel, négy személyt szállítva.

I.r. vádlott a várakozást követően elindult a gépkocsival. Amikor az I.r. vádlott a járművével átlépte az út terelővonalát, akkor a II.r. vádlott által vezetett személygépkocsi mintegy 40-41 méterre lehetett az I.r. vádlottól. A két gépkocsi a 171. és 169. számú ingatlanok előtt az út jobb oldali forgalmi sávjának közepe táján összeütközött oly módon, hogy az első érintkezés az I.r. vádlott által vezetett személygépkocsi jobb oldali hátsó kereke és a II.r. vádlott gépkocsijának bal első sarka között jött létre. A két jármű hossz tengelye mintegy 10-15 fokos szöget zárt be. Az ütközést követően II.r. vádlott elvesztette uralmát a gépkocsi fölött, lehaladt a jobb oldali útpadkára, majd 19.6 méter megtétele után behajtott az út menti, 1.3 méter mély és 3 méter széles vízelvezető árokba és az ütközési ponttól mintegy 27.8 méterre egy beton áteresznek ütközve állt meg. I.r. vádlott a járművével mintegy 31.2 méterre állt meg az ütközési ponttól.

A baleset következtében II.r. vádlott gépkocsijában a jobb első ülésen tartózkodó, a biztonsági övet használó 15 rendbeli külső sérülést, jobb oldali sorozat bordatörést, bal oldali ablakos bordatörést, a tüdők átszúrt sérülésével, tüdőzúzódást, szegycsonttörést, mellúri és hasúri véres folyadékgyülemet, a belső szervek kivérzését szenvedte el. Halála és az elszenvedett sérülések között közvetlen ok-okozati összefüggés mutatható ki. Sérülései olyan súlyosak és kiterjedtek voltak, hogy életét az időben alkalmazott orvosi ellátás sem menthette volna meg.

A szintén a II.r. vádlott gépkocsijában utazó sértett is megsérült az arcán, fején, többek között járomcsontsérülést szenvedett, melyek olyan hegekkel gyógyultak, hogy a sérülés maradandó fogyatékoságot eredményezett.

I.r. vádlott által vezetett gépkocsi haladási és ütközési sebessége 14-16 km/h, míg II.r. vádlott által vezetett gépjármű haladási és a másik gépkocsival való ütközési sebessége 83-87 km/h volt, amelyhez 66-67 méter féktávolság tartozik. II.r. vádlott járműve a betonáteresznek 43-46 km/h sebességgel ütközött neki. I.r. vádlott a terelővonalat akkor lépte át a gépkocsival, amikor a II.r. vádlott járműve 40-41 méter távolságban volt. A számított haladási sebességhez tartozó féktávolságon belül haladt be II.r. vádlott által vezetett személygépkocsi elé. A II.r. vádlott elkerülhette volna a balesetet, ha biztonságos fékezés esetén 48-54 km/h, vészfékezéssel 63-69 km/h sebességgel közlekedett volna. 50 km/h óra sebességénél biztonsági fékezés esetén 38-46 méter a féktáv.

A balesetben műszaki hiba nem játszott szerepet, a vádlottak a vezetést hátrányosan befolyásoló szer (alkohol, gyógyszer) hatása alatt nem álltak.

A baleset azért következett be, mert II.r. vádlott megszegte a KRESZ 3.§ (1) bekezdés c) pontjában, valamint a 26.§ (1) bekezdés a) pontjában írt közlekedési szabályt.

Az első fokú ítélet ellen I.r. vádlott terhére - a bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása iránt - bejelentett ügyészi, valamint II.r. vádlottra vonatkozó védelmi fellebbezések folytán másodfokon a **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság** járt el és a 2010. november 25-én kelt 3.Bf.366/2010/8. számú ítéletével az első fokú ítéletet részben megváltoztatta. I.r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk.187.§ (1) bekezdése és a

(2) bekezdés b) pontja szerint minősülő közúti baleset okozásának vétségében. Ezért 1 év 6 hónap fogházra és 1 év 6 hónap közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását - mindkét vádlottnál - 3 évi próbaidőre felfüggesztette. A közúti járművezetéstől eltiltás mellékbüntetés tartamába beszámította az I.r. vádlott esetében a 2009. augusztus 22-től 2010. november 25-ig eltelt időt és rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről.

A másodfokú bíróság az iratok tartalma alapján, az első fokon megállapított tényállást - nem érintve a tényállás fő részeit - a következők szerint egészítette ki, illetve helyesbítette.

I.r. vádlott 1989. október 11. napján szerzett „A” és „B” kategóriára érvényes vezetői engedély, melyet a baleset után a rendőrhatalóság bevont, a vezetői engedély jelenleg is az okmányirodában lelhető fel.

II.r. vádlott vezetési jogosultságának szüneteléséről, vezetői engedélyének visszaadásáról az okmányiroda nem rendelkezett.

I.r. vádlott a Suzuki típusú személygépkocsiban a jobb első ülésen utasként szállította sértettet, aki a baleset bekövetkezte során 8 napon belül gyógyuló mellkasfal zúzódást szenvedett.

II.r. vádlott az általa vezetett Audi gépkocsi jobb első ülésként szállította utasként sértettet, akinek halála erőszakos úton, tramuás sokk miatt következett be. A személygépkocsi bal hátsó ülésén utasok tartózkodtak.

sértett 8 napon túl gyógyuló, 4-6 hét tényleges gyógytartamú koponyasérülést szenvedett.

sértett homloktáji sérülésének tényleges gyógytartama 4 hét, a jobb oldali járomív törésének tényleges gyógytartama 6 hét, a jobb oldali ízvápa sérülése 3 hónap tényleges gyógytartamú volt, a többi sérülése nyolc napon belül gyógyult.

II.r. vádlott 8 napon belül gyógyuló zúzódásos sérüléseket szenvedett.

I.r. vádlott megszegte a KRESZ 24.§ (1) bekezdésében és a 40.§ (1) bekezdésében írt rendelkezéseket.

II.r. vádlottnál mellőzte a KRESZ 3.§ (1) bekezdés c) pontjának megszegésére utalást.

A másodfokú ítélet ellen egyrészt az ügyész jelentett be fellebbezést I.r. vádlott terhére, a büntetés súlyosítása, a fogházbüntetés próbaidőre történő felfüggesztésének mellőzése érdekében. Másfelől az I.r. vádlott és védője felmentés érdekében éltek fellebbezéssel.

II.r. vádlottal szemben az ítélet másodfokon jogerőre emelkedett.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.471/2010/1-I. számú átiratában - és képviselője az ítéletábrá nyilvános ülésén - a I.r. vádlott terhére szóló ügyészi fellebbezést módosítással tartotta fenn. Átiratában a tényállást megalapozottnak és a bűnösség megállapítását törvényesnek tartva az első fokú ítélet részbeni megváltoztatását, az I.r. vádlottnál a felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejének felemelését, egyéb részben a másodfokú határozat helybenhagyását indítványozta a fellebbezéssel érintett terhelt tekintetében.

A harmadfokú nyilvános ülésen a védő elsődlegesen I.r. vádlott felmentésére, másodlagosan a fogházbüntetés és a járművezetéstől eltiltás tartamának csökkentésére

tett indítványt azzal, hogy a mellékbüntetést a bíróság a „B” kategóriás járművekre korlátozza.

A másodfellebbezések nem alaposak.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítéletábra a másodfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást a Be.387.§ (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően felülbírálta, figyelemmel arra, hogy a Be.386.§ (1) bekezdés a) pontja alapján - az I.r. vádlottat érintően - a másodfokú határozat ellen a törvény biztosítja a fellebbezés jogát. Az elsőfokú bíróság által felmentett I.r. vádlott bűnösségét a másodfokú bíróság megállapította, így a másodfellebbezés joghatályos.

Az ítéletábra a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság alapvetően, a másodfokú bíróság pedig teljes körűen perrendszerűen folytatta le a bizonyítási eljárást. Nem történt sem feltétlen, sem olyan súlyú relatív eljárási szabálysértés, mely a harmadfokú érdemi felülbírálatot kizárná. Az első fokon eljáró bíróság ugyanakkor részben eltért a perjogi szabályoktól az alábbiak szerint.

A Nyíregyházi Városi Bíróság a 2010. április 1-jén tartott tárgyaláson - amint azt a másodfokú bíróság helytállóan észrevételezte - igazságügyi műszaki szakértőt (36.B.164/2010/7.számú jkv.6.o.) a Be.110.§ (1) bekezdésének előírása ellenére az eljárási cselekmény idején már hatálytalan Be.110.§ (2) bekezdésének megfelelően a szakértői esküre figyelmeztette és nem a hamis véleményadás törvényi következményeire. A 2009. évi LXXV. törvény 143.§ (6) bekezdés a) pontjának és a 144.§ (8) bekezdés a) pontjának módosítása folytán 2009. október 1-jétől az igazságügyi szakértőt is a hamis véleményadás törvényi következményeire kell figyelmeztetni s nem a szakértői esküre.

Az eljárási szabálysértés azonban csak relatív és nem érinti a bizonyíték törvényességét, amint azt szintén helyesen állapította meg a másodfokú bíróság.

E körben a harmadfokú bíróság az alábbiakat emeli ki.

A Be.103.§ (5) bekezdése szerint a tanúkihallgatásra vonatkozó, a törvény 83-84.§-ának rendelkezései a szakértőre is irányadók. A hivatkozott törvényi szabályok nyelvtani és logikai értelmezése alapján az a megállapítás tehető, hogy a szakértő tárgyalási előadása akkor nem vehető figyelembe bizonyítékként, ha a 103.§ (1) bekezdésben megfogalmazott kizárási okok tekintetében marad el a figyelmeztetés, következik ez a 83-84.§ alkalmazását előíró törvényhely rendszertani elhelyezéséből is. Jelen esetben a szakértővel szemben kizárási ok nem merült fel, ezért az eljárási szabályoktól eltérés nem érinti a bizonyítás törvényességét és a tényállás egyébként is megalapozottnak tekinthető az írásban teljesen szabályosan előterjesztett szakvélemény alapján.

E körben utal a Debreceni Ítéletábra a Bf.II.680/2010. és Bf.II.751/2010. számú ügyében kifejtettekre, valamint arra, hogy ugyan csak 2011. március 1-jétől lesznek hatályosak a 2009. évi CLXXXIII. törvény folytán a büntetőeljárási kódexnek a törvényi figyelmeztetéseket és azok jegyzőkönyvbe foglalását érintő szabályai, de jól tükröződik bennük a jogalkotói szándék, hogy a törvényi figyelmeztetések, és azok jegyzőkönyvezése lényegesen egyszerűsödjön, ezáltal megkönnyítve a pervitelt és szűkítve azon eljárási szabálysértések körét, melyek a bizonyíték értékelését kizárhatják.

A kiemelteken túlmenően tanúk kihallgatása sem volt teljesen perrendszerű (36.B.164/2010/7.sz.jkv.4. és 5.o.).

A balesetben sérült, egyébként érdektelen a bíróság olyan tanúkihallgatási akadályokra, abszolút és feltétlen mentességi okokra figyelmeztette, melyek szóba sem kerülhettek. Utal itt a harmadfokú bíróság az egyes hivatásokhoz fűződő titoktartásra, az államtitok megőrzésének kötelezettségére, valamint a Be.82.§ (1) bekezdés b) pontjára. A mentességi okra csak akkor kell figyelmeztetni a tanút, ha arra konkrét, alapos indok merül fel. A bírósági eljárásban feltétlen elkerülendő a blankettaszerű, a törvény összes mentességi okát felhívó figyelmeztetés, illetve jegyzőkönyvezés. A Be.85.§ (3) bekezdésbeli kioktatás azonban megtörtént, így a tanúvallomás értékelés alapját képezheti.

tanú esetében is a törvény valamennyi tanúvallomási akadályára való figyelmeztetést rögzít a jegyzőkönyv. E tanút az I.r. vádlotthoz fűződő hozzátartozói viszonya folytán valóban megilleti mentességi jog, mégpedig a Be.82.§ (1) bekezdés a) és b) pontja alapján. Más tanúvallomási akadály azonban nem merült fel, ennek ellenére a bíróság figyelmeztette a lelkészt, a védőt és az államtitok birtokosát megillető mentességi jogra, a jegyzőkönyv ugyanis ezt tanúsítja. A kihallgatás elején a bíróság arra figyelmeztette a tanút, „hogy terhére nem köteles vallomást tenni.” A figyelmeztetés ilyen formában a Be.82.§ (1) bekezdés a) és b) pontjának sem felel meg. Később azonban a törvényi figyelmeztetéseket a jegyzőkönyv megfelelő részletességgel tartalmazza és a tanú nyilatkozatából is kitűnik, hogy nem kívánt a mentességi jogával élni, ezért a tanúvallomás bizonyítékként értékelhető, de a tanúkihallgatások szabályos lefolytatásával kapcsolatos egységes bírói gyakorlat érdekében szükséges volt a harmadfokú bíróság részéről a fentiek kiemelése.

Rétérve a tényállás felülbírálatára, az ítélet tábla megállapítja, hogy az első fokú ítélet tényállásának indokolt és perrendszerű kiegészítését, helyesbítését követően a másodfokú határozat megalapozott, ekként a harmadfokú bíróság a Be.388.§ (1) bekezdés értelmében a határozatát a másodfokú bíróság által elfogadott tényállásra alapítja.

Az ítélet tényállása a nyomozati iratok tartalma alapján csak annyiban helyesbítendő, hogy a meghalt sértett neve helyesen a koponya és bal könyök sebzését elszenvedő sérülté pedig .

A másodfokú bíróság helytállóan minősítette I.r. vádlott cselekményét a Btk.187.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő halálos közúti baleset gondatlan okozásának. Törvényesen változtatta meg ezért a vádlottat felmentő első fokú ítéletet. Jogi álláspontjáról részletes és kifogástalan indokolást adott, melyben foglaltakkal a harmadfokú bíróság is egyetértett.

A Btk.187.§ (1) bekezdése szerint, aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével halálos eredménnyel járó balesetet okoz, a fenti minősítésű bűncselekményt követi el. A törvény tényállás fő elemei: a közlekedési szabály megszegése, egy okozati folyamat elindulása, mely közvetlen vagy közvetett kapcsolatban áll a bekövetkezett eredménnyel.

Az elsőfokú bíróság is felismerte, hogy I.r. vádlott megszegte a közúti közlekedésnek a megállásra és a várakozásra vonatkozó szabályait [1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet / továbbiakban KRESZ/ 40.§ (1) bekezdés, 41.§ (1) bekezdés].

Téves jogi álláspontra helyezkedve azonban a szabályszegéseket nem ítélte jelentősnek és nem hozta okozati összefüggésbe a bekövetkezett halálos balesettel.

Az I.r. vádlott szabályszegése azonban közvetlen okozati kapcsolatban áll sértett halálos balesetével, amint azt a másodfokú bíróság megállapította, rögzítve, hogy az I.r. vádlott terhére a KRESZ-nek az elindulásra, és azzal összefüggően az elsőbbségadási kötelezettségre vonatkozó 24.§ (1) bekezdésének megszegése is róható.

A megyei bíróság érvelése abban is hibátlan, hogy a Legfelsőbb Bíróság 6/1998. számú Büntető Jogegységi Határozata 1. pontjában foglaltak I.r. vádlott javára nem szólhatnak, így nem mentesíthetik a büntetőjogi felelősség alól. A jogegységi határozat fő elvként kimondja, hogy a közúti közlekedés szabályai szerint elsőbbségadásra kötelezett általában akkor is felelősséggel tartozik az elsőbbségadási szabályok megsértéséért, ha az elsőbbségre jogosult a megengedett sebességet túllépte. A felelősséget az zárhatja ki, ha az elsőbbségadási kötelezettsége szempontjából jelentős körülményeket az elsőbbségre jogosult szabályszegése következtében nem észlelhetette, vagy ha e körülményekre nézve az elsőbbségre jogosult megtevesztette.

Jelen esetben kétségtelen, hogy a baleset bekövetkeztéhez II.r. terhelt szabályszegése is hozzájárult, mert a lakott területen belül a megengedett sebességet jelentősen túllépte. E sebességtúllépés azonban nem volt olyan mérvű, mely kizárta volna, hogy az I.r. vádlott észlelje a másik jármű közeledését - ezt maga is elismerte az elsőfokú tárgyaláson - másfelől az elsőbbségadásra kötelezett megtevesztése sem jöhet szóba, tekintettel arra is, hogy az I.r. vádlott is súlyosan megszegte a közlekedési szabályokat, amikor az eleve tiltott megállás és várakozás után keresztbe haladva, részben menetiránnyal szemben az úttesten elindult úti célja felé. A kifejtettek miatt ezért a II.r. vádlott szabályszegése nem mentesíti az I.r. vádlottat, ezért törvényes bűnösségének megállapítása, a felmentést célzó védelmi perorvoslatok ezért eredményre nem vezethettek. A veszélyhelyzet esetleges nem észlelése kapcsán ismételten megjegyzendő, hogy a városi bíróság előtt a tárgyaláson már az I.r. vádlott sem vitatta a másik jármű közeledését, erre utal ugyanis a vallomás kiegészítése, mely szerint „amikor a jobb oldali tükörbe néztem tőlem jóval messzebb fényforrást láttam és úgy gondoltam, hogy még át tudok menni”. A közlekedési szabályszegés szándékos volt, a halálos eredményhez vezető baleset tekintetében pedig I.r. terhelt tudatos gondatlansága állapítható meg a Btk.14.§ első fordulata szerint.

I.r. vádlott esetében a másodfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket feltárta és azoknak kellő nyomatékot tulajdonítva a bűncselekmény tárgyi súlyához, valamint az elkövető személyi körülményeihez igazodó, a törvényi rendelkezéseknek megfelelő fő- és mellékbüntetést szabott ki.

A büntetések túl enyhének nem tekinthetők, lényeges szigorításuk nem indokolt, ezért a súlyosításra irányuló, illetőleg a próbaidő tartamának felemelését célzó ügyészi fellebbezés nem volt alapos. A hároméves próbaidő jelentősebb emelése nem indokolt és a két vádlott büntetése sem tekinthető aránytalannak. A fellebbviteli főügyész a megyei főügyészi fellebbezést ugyan már módosítással tartotta fenn, megjegyzendő azonban, hogy a büntetlen előéletű, eddig megfelelő közlekedési előélettel rendelkező I.r. vádlottnál, tekintettel a másik jármű vezetőjének jelentős közrehatására is, végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása nem indokolt annak ellenére, hogy több személy is megsérült a balesetben. A másodfokú bíróság által kiszabott büntetés tett arányos, szükséges, de

egyben elégséges is a büntetési célok elérésére, megfelel a büntetéskiszabási elveknek és a kialakult bírói gyakorlatnak is, ezért annak megváltoztatására nem kerülhetett sor.

A halálos eredménnyel járó közlekedési baleset okozásában bűnös vádlott büntetése túl szigorúnak sem tekinthető. A fő- és mellékbüntetés tartama is arányos, lényeges enyhítésére nem volt alap. Nem látott lehetőség a harmadfokú bíróság a Btk.58.§ (2) bekezdése szerint a járművezetéstől eltiltás hatókörének „B” kategóriás járművekre korlátozására sem. Az I.r. vádlott szabályszegései jelentősek voltak és olyan baleset következett be, ahol egy személy meghalt, és ezen túl több személy is sérüléseket szenvedett. Ilyen körülmények mellett a járművezetéstől eltiltás enyhítésére nem volt törvényes indok, e körben utal a harmadfokú bíróság a Legfelsőbb Bíróság BKv.38. számú véleményének III. pontjánál kifejtettekre. A védelmi jogorvoslat így az enyhítésre irányulóan sem vezethetett eredményre.

A másodfokú ítélet egyéb rendelkezései is megfelelnek a jogszabálynak.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítéltábla a másodfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel érintett I.r. vádlottra nézve a Be.397.§-ának alkalmazásával helybenhagyta.

A másodfokú ítélet kihirdetésétől a harmadfokú elbírálásig eltelt időnek közúti járművezetéstől eltiltás mellékbüntetésbe történő beszámítása az 1979. évi 11. tvr. 73.§ (1) bekezdésén alapszik.

Debrecen, 2011. február 9.

Dr. Kardos Sándor sk.	. Hágér Tamás sk.	. Gömöri Olivér sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

ZÁRADÉK

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 3.Bf.366/2010/8. számú ítélete a harmadfokú határozat I.r. vádlott tekintetében a mai napon jogerőre emelkedett és a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kivételével végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2011. február 9.

Dr. Kardos Sándor sk.
a tanács elnöke

